Aan de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
Mevrouw F.M. Wiersma
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onze referentie
MvH/RvZ/JT/ls/ATR3763/2025-U011

Uw referentie

Datum
23 januari 2025

Onderwerp
Wijziging van de Omgevingswet legalisatie PAS-projecten

Geachte mevrouw Wiersma,

Op woensdag 15 januari 2025 is de w*ijziging van de Omgevingswet legalisatie PAS-projecten* (hierna: het voorstel) voor advies aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) toegestuurd. Gebleken is dat dit voorstel is geagendeerd in de Commissie Fysieke Leefomgeving (CFL) van dinsdag 14 januari 2025, zonder dat ATR in de gelegenheid is gesteld te adviseren. Vervolgens is besloten om het voorstel inclusief een advies van ATR te agenderen in de Raad Fysieke Leefomgeving (RFL) van dinsdag 28 januari 2025. Daarmee heeft ATR niet de gelegenheid gekregen om tijdig een advies uit te brengen. Het college heeft besloten om alsnog een advies uit te brengen. Het verzoekt u dit advies te betrekken bij de verdere behandeling van het wetsvoorstel.

Het wetsvoorstel verlengt de wettelijke termijn waarbinnen de maatregelen moeten worden uitgevoerd die in het legalisatieprogramma PAS zijn opgenomen. De verlenging bedraagt drie jaar, zodat de regeling afloopt op 1 maart 2028. Daarnaast verruimt het voorstel de mogelijkheden voor legalisatie en wil het beter aansluiten bij een bredere maatwerkaanpak.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:
1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact:
Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG
Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG
info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl
Tel: 070-310 86 66

1. Nut en noodzaak

Het voorstel beschrijft waarom een verlenging en verbreding van het bestaande programma nodig is. De noodzaak van een actieve rol van de overheid om de problematiek van de PAS-melders op te lossen is onderbouwd. Het blijkt dat de bestaande aanpak resultaten boekt maar meer tijd nodig heeft en bovendien geen oplossing kan bieden voor alle PAS-melders. Het is daarmee voldoende onderbouwd dat het programma meer mogelijkheden moet krijgen om voor alle PAS-melders een oplossing te vinden. De toelichting maakt echter niet duidelijk dat de PAS-problematiek door deze aanpak nu wel binnen 3 jaar wordt opgelost. Het bestaande programma heeft in 3 jaar tijd 1426 van de 2557 PAS-melders beoordeeld. Daarvan wachten 828 melders nog op een oplossing. Voor 1131 PAS-melders moet de beoordeling nog beginnen. Het voorstel beschrijft dat om de nieuwe termijn van drie jaar te halen het is vereist dat deze dossiers binnen een termijn van slechts 9 maanden moeten worden beoordeeld. Verder is de beschrijving van de verbreding van de gekozen aanpak weinig concreet. Het focust op maatwerkoplossingen aan de hand van zaakbegeleiding, inzet op innovatie, het mogelijk maken van schadevergoedingen, het vrijwillig verplaatsen of beëindigen van bedrijven. De toelichting geeft aan dat er sprake is van subsidiemogelijkheden en subsidie instrumenten maar het maakt niet duidelijk welke dit zijn. Verder is het niet duidelijk gemaakt of deze instrumenten door de PAS-melders als oplossing worden geaccepteerd. Zo is het de vraag in hoeverre deelname aan een beëindigingsregeling voor PAS-melders een aantrekkelijke optie is. De haalbaarheid van het doel is daarmee onvoldoende onderbouwd.

1.1 Het college adviseert om te onderbouwen waarom dit voorstel er in slaagt om binnen 3 jaar een afdoende oplossing voor de PAS-melders te bewerkstelligen.

1.2 Het college adviseert om concreet te beschrijven welke instrumenten zullen worden ingezet en in welke mate deze instrumenten bewezen hebben dat ze effectief zijn bij het bieden van een passende oplossing.

2. Minder belastende alternatieven

Het voorstel maakt geen melding van een afweging van mogelijk minder belastende alternatieven. Het betreft hier een verbreding van een bestaande aanpak waardoor het kiezen voor een totaal nieuwe aanpak al snel extra belastend zal zijn. Het college ziet geen minder belastende alternatieven.

3. Werkbaarheid

Om een goede beoordeling te kunnen geven van de werkbaarheid van het voorstel is een concrete uitwerking nodig van de mogelijke instrumenten die kunnen leiden tot maatwerkoplossingen voor de PAS-melders. De toelichting geeft onder meer aan dat er sprake is van subsidiemogelijkheden maar het maakt niet duidelijk welke dit zijn. Vervolgens is een heldere onderbouwing nodig waarom deze instrumenten een oplossing zijn en door de PAS-melders ook als zodanig worden gezien. Dit kan bijvoorbeeld door dit met de betrokken bedrijven af te stemmen. Deze onderbouwing ontbreekt nu in de toelichting. Hierdoor is het niet goed mogelijk om de werkbaarheid van het voorstel te kunnen beoordelen.

3.1 Het college adviseert om concreet te beschrijven welke instrumenten door PAS-melders als werkbaar worden beoordeeld.

4. Gevolgen regeldruk

De toelichting stipt de gevolgen voor de regeldruk summier aan. In deze fase kan echter zowel kwalitatief als kwantitatief een inschatting worden gemaakt met welke mogelijke regeldruk een PAS-melder te maken kan krijgen. Indien deze bijvoorbeeld gebruik wenst te maken van subsidieregelingen of een schadevergoeding wenst aan te vragen, zal de PAS-melder hiertoe aanvragen moeten voorbereiden. Dit zal tijd en mogelijk kosten met zich meebrengen. Daarnaast zal de PAS-melder moeten nagaan welke mogelijkheden er allemaal zijn. Het voorstel stelt dat de initiatiefnemers moeten onderzoeken welke oplossing voor hen interessant én mogelijk is en waar zij inzet op willen plegen. Het geeft vervolgens aan dat dit een actievere rol van de PAS-melders vergt dan in het huidige programma. Het voorstel maakt niet duidelijk wat die actievere rol inhoudt en wat PAS-melders daarvoor concreet moeten doen (en hoeveel tijd en geld hen dit kost).

4.1 Het college adviseert om de beschrijving van de regeldrukgevolgen in de toelichting op te nemen conform de Rijksbrede methodiek en daarbij eventueel te werken met scenario's of bandbreedtes die aansluiten op de gekozen instrumenten.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Niet indienen, tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.

Het college merkt op dat de belangrijkste reden voor dit dictum is dat het voorstel het doelbereik binnen het gestelde tijdpad tot 1 maart 2028, het te gebruiken instrumentarium en de mate waarin deze werkbaar zijn voor de PAS-melders onvoldoende heeft onderbouwd en uitgewerkt.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Wij verzoeken u om een eventueel gewijzigde versie van dit wetsvoorstel aan ons toe te zenden, zodat wij kunnen bepalen of een aanvullende zienswijze opportuun is.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris